

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

דו"ח מסכם על ניהול קובץ בריאות בחודשים יוני – אוגוסט 2009

וחישוב מפתח החלוקה ליום 1.10.2009

1. כללי

בדו"ח מסכם זה יפורטו תהליכי העבודה והחישובים אשר בוצעו בקובץ הבריאות המרכזי, במשך החודשי יוני – אוגוסט 2009 לקראת חישוב מפתח החלוקה ליום 1.10.2009, שלפיו יחלק המוסד את כספי ביטוח בריאות ותשלומים אחרים בין קופות החולים השונות.

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי שנכנס לתוקף ב-1 בנובמבר 2006 קובע כי המוסד לביטוח לאומי יחשב לכל קופת חולים את השיעור מהסכום לחלוקה אחת לחודש במקום אחת לשלושה חודשים כנהוג עד כה.

בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובתקנותיו קיימות הוראות והגדרות לקביעת חוג המבוטחים ודרכי רישומם. נזכיר את העיקריות שבהן:

- א. סעיף 4(א) לחוק הקובע חברות בקופה אחת בלבד.
- ב. סעיף 58 לחוק (בתוקף מ-1 במרס 2001) המגביל את זכאותו לשירותי בריאות של תושב ישראל ששהה בחוץ לארץ במשך שנתיים ויותר וכן של מי שחדל להיות תושב ישראל.
- ג. סעיף 68(ב) לחוק הקובע מניעת חברות כפולה.
- ד. תקנה 2(א) לתקנות רישום ונוהלי מעבר הכוללת הנחיות לרישום ילדים של הורים המבוטחים בקופות שונות.

יצוין כי עפ"י תיקון תקנות רישום בקופת חולים ונוהלי מעבר שנכנס לתוקפו ב-1 בינואר 1998, הרישום בקופת החולים מתבצע באמצעות סניפי רשות הדואר בלבד, במקום רישום בקופות החולים עצמן, שהיה נהוג עד אז.

כמו כן, תיקון סעיף 5 לחוק שנכנס לתוקף ב-1 בינואר 2005 קובע ארבעה מועדים אפשריים בכל שנה למעבר מקופת חולים אחת לאחרת (1 בינואר, 1 באפריל, 1 ביולי ו-1 באוקטובר), במקום 2 מועדים בשנה עד כה.

כידוע, עפ"י תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות חולים) התשנ"ה-1995, אין לכלול בחישוב "שיעור החלוקה" את האוכלוסיות הבאות:

א. תושב ישראל הנמצא מחוץ לישראל תקופה העולה על שנתיים רצופות ובכל אחת משנים אלה לא היה בישראל למעלה מ-90 ימים.

ב. תושב ישראל שנמצא במעצר או במאסר למעלה מ-12 חודשים.

כמו כן, החישובים נעשו בהתאם למשקלות לפי גיל עפ"י התיקון לתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות החולים) (תיקון), התשס"ה-2005, שנכנס לתוקף ב-1 ביולי 2005.

להלן המשקלות לפי גיל:

<u>גיל</u>	<u>נקודות</u>
עד 1	1.55
עולה על 1 עד 5	0.96
עולה על 5 עד 15	0.47
עולה על 15 עד 25	0.40
עולה על 25 עד 35	0.57
עולה על 35 עד 45	0.68
עולה על 45 עד 55	1.07
עולה על 55 עד 65	1.69
עולה על 65 עד 75	2.86
עולה על 75 עד 85	3.56
עולה על 85	4.06

2. השינויים בקובץ בחודשים יוני-אוגוסט 2009

א. קליטת הצהרות

החוק קובע כי מבוטח חדש שהצהרתו נתקבלה עד 31.8.2009 יירשם בקובץ מיידית, ואילו מעברים מקופה לקופה שהוגשו עד 15.8.09 ייכנסו לתוקף ב-1.10.2009.

הצהרות אלו נבדקו במחלקת הבקרה כדי לאמת את שלמות הפרטים בהצהרות, זיהוי התושב והפרטים האישיים מול מרשם התושבים ועוד.

להלן הנתונים על קליטת הצהרות בתקופה זו, וכן על מספר הנפשות הרשומות בהצהרות:

קליטת הצהרות מרשות הדואר, בחודשים יוני – אוגוסט 2009

מאחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
-------	------	--------	-------	---------	--

מספר הצהרות – לפי מצב הרשומות

	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	סך הכול
6,420	8,240	3,250	6,350	24,260	תקינות
5,920	7,500	3,110	5,790	22,320	שגויות
440	580	120	450	1,590	לא מזוהות
60	160	20	110	350	

מספר מבוטחים לפי גיל – מהצהרות תקינות

	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	סך הכול
8,957	8,787	5,605	7,814	31,163	עד 15
3,154	2,557	2,525	3,003	11,239	15-25
1,710	1,393	1,010	1,429	5,542	25-35
1,536	2,155	890	1,596	6,177	35-45
1,160	1,226	602	992	3,980	45-55
641	700	313	396	2,050	55-65
402	401	151	210	1,164	65-75
217	233	70	127	647	75+
137	122	44	61	364	

מספר המבוטחים שבלוח אינו כולל בין היתר:

- כ-1,230 נפשות שהיו רשומות כבר באותה קופה והוגשה הצהרה נוספת;
- כ-50 נפשות השייכות כבר לקופה, אך התקבלה עבורן הצהרה נוספת הגוברת על הרישום שנעשה בעבר בצורה אוטומטית כגון ילדים בני 18;
- כ-790 נפשות שהגישו טופס ביטול בו הודיעו על רצונם להישאר בקופה הקודמת.

במניין ההצהרות כלולות גם הצהרות השייכות לסוגים המפורטים לעיל.

ב. מעבר מבוטחים מקופה לקופה

עפ"י תיקון סעיף 5 לחוק כאמור, המעברים שבוצעו מ-16.5.09 עד 15.8.09, נכנסו לתוקף 1.10.2009.

בהתחשב בתנועה הדו-סטריית של המעברים, הנתונים הם כדלקמן:

עזבו את הקופה				סך הכול	נוספו לקופה
מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית		
5,536	3,872	5,764	13,037	28,209	סך הכול
2,270	1,933	2,945	--	7,148	כללית
1,488	706	--	3,519	5,713	לאומית
1,778	--	1,284	4,191	7,253	מכבי
--	1,233	1,535	5,327	8,095	מאוחדת

כ-28,200 מבוטחים עברו לקופה אחרת ברבעון האחרון, בדומה לרבעון הקודם.

כתוצאה ממעברים, קופת חולים כללית הפסידה כ-5,890 מבוטחים. לעומת זאת, קופת חולים מכבי גדלה בכ-3,380 מבוטחים וקופת חולים מאוחדת גדלה ב-2,560 חברים. קופת חולים לאומית כמעט ולא הושפעה ממעבר מבוטחים ברבעון האחרון.

ג. עדכון מצבת הנפשות המבוטחות

בסיום קליטת ההצהרות נערכו הפעולות הבאות:

1. הפחתת מקרי פטירה על פי מידע ממרשם התושבים לפי הפרוט הבא:

פטירות בחודשים יוני – אוגוסט 2009 לפי קופות

סך הכול	8,674
קופ"ח כללית	6,095
קופ"ח לאומית	703
קופ"ח מכבי	1,279
קופ"ח מאוחדת	597

2. הוספת ילדים על פי המידע על לידות חדשות מקובץ ילדים (ששויכו לקופה בה מבוטח מקבל קצבת הילדים), לפי הפירוט הבא :

לידות בחודשים יוני – אוגוסט 2009 לפי קופות

39,387	סך הכול
19,977	קופ"ח כללית
3,580	קופ"ח לאומית
9,194	קופ"ח מכבי
6,636	קופ"ח מאוחדת

3. הפחתת אנשי צבא קבע, צבא סדיר ואסירים מעל לשנה, כדי למנוע הכללתם בחישובים.

ד. קליטת בעלי דרכונים

להלן מספר "הדרכוניסטים" הרשומים בקופות החולים בסוף אוגוסט 2009 :

דרכוניסטים לפי קבוצת גיל וקופה - 31.8.2009

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
17,197	1,724	978	2,827	22,726	סך הכול
582	28	76	424	1,110	עד 1
3,984	177	282	1,281	5,724	5-1
3,991	404	223	637	5,255	15-5
2,759	280	122	156	3,317	25-15
4,416	383	133	95	5,027	35-25
937	199	61	52	1,249	45-35
289	126	21	45	481	55-45
138	66	21	37	262	65-55
59	35	17	44	155	75-65
34	17	16	43	110	85-75
8	9	6	13	36	+ 85

הנתונים מצביעים על ירידה של כ-100 דרכוניסטים שנרשמו בקופות החולים לעומת מספרם בסוף הרבעון הקודם. בנוסף לכך, כ-8,420 בעלי דרכונים קיבלו מספר מזהה אך טרם נרשמו בקופות החולים.

ה. מבוטחים השוהים בחו"ל

כזכור, התקנות מחייבות את המוסד שלא לכלול בנוסחת החישוב את אלה אשר שהו בחו"ל יותר משנתיים ובמשך תקופה זו לא היו בארץ במשך 90 יום בכל שנה. לשם כך נערכה הפגשה עם קובץ משטרת הגבולות ומקרים אלה סומנו בקובץ בסימן מיוחד שמשמעותו אי הכללה בחישוב הקפיטציה. ברור כי עובדה זו איננה שוללת את זכותם לקבל את מלוא השירותים הרפואיים בקופה בה הם מבוטחים.

139,609	מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ליום 1.7.2009
<u>9,855</u>	בתוספת: שוהים בחו"ל שנוספו ברבעון האחרון
149,464	
<u>8,664</u>	ובניכוי שוהים שחזרו ארצה בתקופה זו
140,800	יתרת השוהים בחו"ל שלא נכללו בחישוב ב-1.10.2009

הנתונים מצביעים על גידול של כ-1,200 מבוטחים השוהים בחו"ל בהשוואה לסוף הרבעון הקודם.

מספר השוהים בחו"ל אינו כולל כ-210 מבוטחים אשר היה רשום לגביהם יציאה לחו"ל מלפני שנתיים ויותר ולאחר מכן קיבלו אחת מארבעת גמלאות המוסד: הבטחת הכנסה, אבטלה, סיעוד ותגמולי מילואים.

להלן התפלגות המבוטחים שבוטל להם הסימון של שהות בחו"ל החל מ-1.10.2009:

מקבלי גמלאות שבוטלה

להם שהות בחו"ל

ס' הכול	207
כללית	78
לאומית	13
מכבי	84
מאוחדת	32

להלן התפלגות השוהים בחו"ל לפי קבוצות גיל בכל קופה :

שוהים מעל שנתיים בחו"ל לפי קבוצת גיל וקופה ב-31.8.2009

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
0	0	0	0	0	עד 1
851	1,947	284	1,541	4,623	5-1
3,359	8,843	1,563	6,466	20,231	15-5
3,446	8,038	2,374	9,103	22,961	25-15
4,772	11,441	2,810	15,756	34,779	35-25
3,890	11,524	1,954	8,203	25,571	45-35
1,777	5,478	1,176	4,371	12,802	55-45
1,200	3,597	702	3,214	8,713	65-55
638	2,061	470	1,892	5,061	75-65
399	1,151	311	1,821	3,682	85-75
156	527	179	1,515	2,377	+ 85
20,488	54,607	11,823	53,882	140,800	סך הכול

כ-39% מהשוהים בחו"ל מבוטחים בקופ"ח מכבי, כ-38% בקופ"ח כללית, כ-15% בקופ"ח מאוחדת וכ-8% בקופ"ח לאומית.

להלן מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ביום 31.8.2009, לפי משך השהייה בחו"ל :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	משך השהייה בחו"ל
8,434	20,409	4,234	21,039	54,116	3-2 שנים
2,867	7,670	1,554	7,491	19,582	4-3 שנים
2,501	7,381	1,503	6,798	18,183	5-4 שנים
5,108	15,243	3,431	13,131	36,913	10-5 שנים
1,578	3,904	1,101	5,423	12,006	מעל 10 שנים
20,488	54,607	11,823	53,882	140,800	סך הכול

השוהים בחו"ל בתקופה של עד 5 שנים מהווים כ-65% מסך השוהים בחו"ל שנתיים ומעלה.

ו. הגבלת זכאותם של תושבים ששהו בחו"ל – סעיף 58 לחוק

עפ"י תיקון סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות, תושב ישראל השוהה בחו"ל לאחר ה-1 במרס 2001 במשך שנתיים רצופות או יותר שבהן לא שילם דמי ביטוח בריאות, לא יהיה זכאי לקבלת שירותי בריאות מקופות חולים בארץ, אלא לאחר "תקופת המתנה" של חודש כנגד כל "שנת היעדרות" (החל מ-1.11.2008).

כמו כן, מי שחדל להיות תושב ישראל וחזר להתגורר בארץ מה-1 במרס 2003 ואילך ויוכר כתושב על ידי המוסד לביטוח לאומי, לא יהיה זכאי לקבל שירותים רפואיים בארץ אלא לאחר "תקופת המתנה".

להלן התפלגות התושבים והלא-תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק ושנקבעה להם "תקופת היעדרות":

תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק – 1.9.2009

לא תושבים	תושבים						סך הכול	גיל
	לא חבר	מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך כל התושבים		
366,811	16,613	4,256	10,206	2,965	12,154	46,194	413,005	סך הכול
12,286	3,208	1,361	2,996	1,044	3,534	12,143	24,429	24 -18
63,387	2,096	1,203	2,289	714	3,533	9,835	73,222	25-34
79,576	1,864	615	1,539	370	1,395	5,783	85,359	35-44
71,208	2,474	356	1,047	257	873	5,007	76,215	45-54
68,175	3,511	251	752	147	673	5,334	73,509	55-64
29,431	1,663	192	663	167	528	3,213	32,644	65-74
18,433	827	184	589	152	759	2,511	20,944	75-84
24,315	970	94	331	114	859	2,368	26,683	+85

מספר השוהים בחו"ל שנקבעה להם "תקופת היעדרות" גדל בכ- 4,000 לעומת הרבעון הקודם. להלן התפלגותם לפי מספר שנות היעדרות:

תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל לפי מספר שנות היעדרות – 1.9.2009

מספר שנות היעדרות						סך הכול
9-8	7-6	5	4	3	2	
309,900	38,459	15,221	15,106	16,627	17,692	413,005

יתר על כן כ-3,260 תושבים שחזרו להתגורר בארץ בשנה האחרונה, חייבים ב"תקופת המתנה" בתחילת ספטמבר 2009 כדלקמן:

חודשי המתנה	סך הכול	כללית	לאומית	מכבי	מאוחדת	לא חבר
סך הכול	3,258	1,100	230	785	386	757
עד 4 חודשים	498	220	36	131	67	44
5-6 חודשים	2,305	782	179	538	288	518
7-8 חודשים	109	34	1	43	9	22
10-12 חודשים	194	56	12	66	18	42
14-16 חודשים	152	8	2	7	4	131

מי שחייבים ב"תקופת המתנה" כאמור, יכולים לפדותה באמצעות "תשלום מיוחד" הקבוע בחוק (9,180 ₪ החל מינואר 2009), ויוכלו לקבל את השירותים הרפואיים מיום תום תקופת התשלום (בתנאי שהוכרו כתושבי ישראל).

בחודשים יוני – אוגוסט 2009, כ-835 שוהים בחו"ל שילמו לראשונה את "התשלום המיוחד" כאמור.

כמו כן, כ-1,390 מבוטחים סיימו את "תקופת המתנה" במהלך הרבעון האחרון, וחזרו להיות זכאים לשירותי בריאות.

ז. קביעת תושבות והחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ושירותי בריאות

עפ"י סעיף 3א לחוק, מי שאינו רשום בקופת חולים ומבקש להירשם, יגיש למוסד בקשה לקבלת אישור כי הוא תושב. לאחר קביעת תושבותו, המוסד ירשום אותו (ואת ילדו הקטין) בקופת החולים שצוינה בבקשה לקביעת תושבות, ויודיע על כך לקופת החולים.

להלן התפלגות המבוטחים ששויכו לקופת החולים ע"י הביטוח הלאומי (באמצעות טופס בל/666) בחודשים יוני – אוגוסט 2009:

סך הכול	2,582
כללית	1,092
לאומית	153
מכבי	870
מאוחדת	467

כמו כן, המבוטח זכאי להחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ובעד שירותי בריאות בתקופה שממועד תחילת תושבותו עד למועד שבו ניתנה הודעת המוסד.

להלן מספר החזרי תשלומים שבוצעו בחודשים יוני – אוגוסט 2009:

סך הכול	74
החזר תשלום בעד שירותי בריאות	35
החזר תשלום בעד ביטוח רפואי	39

ח. בני זוג המבוטחים בקופות שונות

במסגרת חישובי המפתח, נספרו גם בני זוג אשר רשומים בקופות השונות כאשר הילדים שויכו לקופה המבטחת את מקבל קצבת הילדים (ברוב המקרים זאת האם), אלא אם שני בני הזוג החליטו אחרת.

שני בני זוג המבוטחים בקופות שונות ליום 1.10.2009

מספר זוגות		סך הכל נפשות (1.10.2009)	צירופי קופות
1.7.2009	1.10.2009		
33,404	34,221	126,171	כללית + לאומית
75,425	76,815	271,610	כללית + מכבי
39,623	40,583	149,042	כללית + מאוחדת
12,846	13,087	48,303	מכבי + לאומית
8,669	9,012	35,111	לאומית + מאוחדת
18,790	19,174	70,235	מכבי + מאוחדת
188,757	192,892	700,472	סך הכול

בתוך הקובץ עצמו רשומים כ-1,583,100 זוגות נשואים ומכאן כי 12.2% מהם מבוטחים בקופות שונות, המצביע על המשך העלייה בממדי התופעה הזו.

ט. הצטרפות עולים חדשים לפי קופות

בחודשים יוני – אוגוסט 2009, הצטרפו לקופות החולים כ-4,240 עולים חדשים לפי הפרוט הבא:

סך הכול	4,238
כללית	1,089
לאומית	236
מכבי	1,833
מאוחדת	1,080

מהנתונים בולט במיוחד משקלם של העולים החדשים שנרשמו ברבעון זה בקופת חולים מכבי (כ-43% מכלל העולים), הגבוה בהרבה מחלקה של הקופה בכלל המבוטחים (כ-24%).

3. פרטים על הקובץ לפי קבוצות גיל

אוכלוסיית הקובץ המעודכן משמשת בסיס לחישוב המפתח לחלוקת כספי ביטוח בריאות החל מ-1 באוקטובר 2009. לאחר השלמת תהליכי העדכון של הקובץ כפי שצוין לעיל, בדיקות מול מרשם התושבים ורישום עדכונים ממקורות שונים התקבלה ההתחלקות הבאה:

מאוחדת		מכבי		לאומית		כללית		סך הכול		קבוצות גיל
נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	
987,769	1,008,257	1,793,625	1,848,232	677,758	689,581	3,868,326	3,922,208	7,327,478	7,468,278	סך הכול
25,821	25,821	37,199	37,199	14,063	14,063	78,272	78,272	155,355	155,355	עד 1
104,601	105,452	151,292	153,239	56,309	56,593	295,581	297,122	607,783	612,406	5-1
218,263	221,622	347,161	356,004	139,163	140,726	645,731	652,197	1,350,318	1,370,549	15-5
142,010	145,456	215,769	223,807	108,089	110,463	559,382	568,485	1,025,250	1,048,211	25-15
146,715	151,487	250,683	262,124	92,761	95,571	595,345	611,101	1,085,504	1,120,283	35-25
130,140	134,030	290,068	301,592	81,591	83,545	403,080	411,283	904,879	930,450	45-35
92,794	94,571	205,583	211,061	74,488	75,664	401,480	405,851	774,345	787,147	55-45
71,757	72,957	161,495	165,092	55,894	56,596	390,482	393,696	679,628	688,341	65-55
33,412	34,050	80,452	82,513	29,948	30,418	245,072	246,964	388,884	393,945	75-65
16,657	17,056	40,911	42,062	18,924	19,235	183,281	185,102	259,773	263,455	85-75
5,599	5,755	13,012	13,539	6,528	6,707	70,620	72,135	95,759	98,136	+ 85

בלוח זה מוצגים הנתונים על כלל המבוטחים בקופות לצד הנתונים על האוכלוסייה הכלולה בחישוב השיעור לחלוקה. ההבדל בין 2 הסדרות הנו מספר המבוטחים השוהים בחו"ל יותר משנתיים.

אחוז השינוי במספר המבוטחים ב-30.9.2009 לעומת 30.6.2009

0.46	סך הכול
0.24	כללית
0.39	לאומית
0.69	מכבי
0.96	מאוחדת

ברבעון האחרון, האוכלוסייה המבוטחת בקופות החולים גדלה בכ-0.5%. שיעור הגידול אינו אחיד בין הקופות, שכן הקופות החולים מכבי ומאוחדת גדלו בשיעור גבוה יותר מזה של קופת החולים הכללית והלאומית.

4. חישוב מפתח החלוקה

כאמור, מפתח החלוקה מחושב על פי הנפשות משוקללות בגיל בכל קופה, לפי ההתפלגות הבאה:

7,505,979	סך הכול
4,275,368	כללית
646,540	לאומית
1,713,973	מכבי
870,098	מאוחדת

תוצאות החישוב באחוזים הן:

מ-1.10.2009	מ-1.9.2009 עד 30.9.2009	קופת חולים
100.000	100.000	סך הכול
56.959	57.039	קופ"ח כללית
8.614	8.617	קופ"ח לאומית
22.835	22.793	קופ"ח מכבי
11.592	11.551	קופ"ח מאוחדת

התוצאות מצביעות על ירידה בחלקן של קופות החולים הכללית ולאומית, וגידול מקביל במשקלן של יתר קופות החולים.

כספי ביטוח בריאות וסכומים נוספים המוגדרים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות, יחולקו על פי מפתח חדש זה החל מ-1 באוקטובר 2009.